



FÆLLES STRATEGI FOR HAVSAMARBEJDET I ØSTJYLLAND

Vedtaget i alle syv kommunalbestyrelser pr. 3. december 2025



ODDER
KOMMUNE

Horsens Kommune



Syddjurs
KOMMUNE



norddjurs



SAMSØ
KOMMUNE



HEDENSTED
KOMMUNE

AARHUS
KOMMUNE



FORMÅL

Det overordnede formål med Havsamarbejdet er at forbedre naturtilstanden i de kystnære havområder, skabe gode rammer for rekreative aktiviteter og samtidig fremme bæredygtig brug af havet.

OVERORDNEDE MÅL

Arbejdet fordeler sig på tre hovedkategorier:

1. Interessevaretagelse.
2. Projekter til forbedring af havets tilstand.
3. Formidling og bæredygtig udvikling af erhvervs- og rekreative aktiviteter.

Fælles for de tre arbejdsområder er der følgende mål:

- At beskytte det kystnære havmiljø bedre og opnå god økologisk tilstand i havet i ud for de syv kommuner.
- Øge kendskabet til livet i havet.
- At genoprette de kystnære fiskebestande.
- At forbedre de rekreative muligheder i de kystnære områder.
- At øge arealet af hhv. beskyttede- og strengt beskyttede havområder.
- At fremme bæredygtige aktiviteter og naturturisme.

FORORD

Som kystkommuner er vi tæt forbundne med havet og de kystnære områder. Vi har levet af havets spisekammer, så længe der har været mennesker i Østjylland. Havet har givet os så utroligt meget, men nu er det tid til at vi giver tilbage til havet.

Vi ved, at havets bæreevne for længst er overskredet. Der er derfor brug for handling og en grundlæggende ændring af, hvordan vi bruger havet. Som kommuner er vi afhængige af et sundt hav, men anvendelsen af havet reguleres af mange forskellige lovgivninger, der hver især skal varetage forskellige hensyn, hvor beskyttelse af det lokale havmiljø ikke altid står øverst på dagsordenen.

Derfor har det været vigtigt at etablere Havsamarbejdet i Østjylland, hvor syv stærke kommuner forener holdninger og taler med én samlet stemme til de nationale beslutningstagere. Det har vist sig at være afgørende, når nye beskyttede havområder skal udpeges, eller andre vigtige lokale interesser ønskes varetaget i den nationale lovgivning.

Vi tror på at en lokal forankring af indsatser, der kan medvirke til forbedre tilstanden og biodiversiteten havmiljøet, vil skabe synergier i lokalområdet. Derfor er det vigtigt at Havsamarbejdet medvirker til at skabe muligheder, hvor de frivillige og de lokale virksomheder kan samarbejde omkring naturforbedrende projekter. Vi kan nemlig alle bidrage til mere liv i havet, enten ved fysisk at udføre tiltag eller ved at støtte projekter økonomisk.

Vores børn og de fremtidige generationer skal også kunne opleve et rigt hav med klart vand med mange og sunde fisk. "Fedtemøg" blev årets ord i 2024. Men når vores børnebørn engang spørger om de gode gamle dage ved stranden, så er det vores højeste ønske, at "fedtemøg" ikke er en del af svaret.

HVEM ER VI?

Havsamarbejdet i Østjylland er organiseret i et tværkommunalt borgmesterforum med disse syv kommuner:



Michael Stegger Jensen
Formand for Havsamarbejdet
Borgmester i Syddjurs Kommune



Anders Winnerskjold
Borgmester i Aarhus Kommune



Lone Jakobi
Borgmester i Odder Kommune



Kasper Bjerregaard
Borgmester i Norddjurs Kommune



Marcel Meijer
Borgmester i Samsø Kommune



Peter Sørensen
Borgmester i Horsens Kommune



Ole Vind
Borgmester i Hedensted Kommune



BAGGRUND OG PROCES

Livet i havet ud for den Østjyske del af Kattegat er presset af mange forskellige menneskelige aktiviteter. Siden Danmarks første vandmiljøplan blev vedtaget i 1987 har stat og kommuner investeret milliarder til forbedring af havets tilstand. Resultatet er tydeligt – vandet er blevet renere, men havet, fiskene og biodiversiteten generelt er stadig under et stort pres.

Kystfiskerne og lystfiskerne fanger meget få bundfisk, og det er hævet over enhver tvivl, at fødekæderne i havet er ude af balance.

Havet har stor betydning for kystkommunerne, og et rent hav med masser af liv bidrager med både lokal og national værdi på mange måder.

Derfor er syv østjyske kommuner gået sammen om at forbedre havmiljøet i den østjyske del af Kattegat. Samarbejdet er en erkendelse af, at der er behov for en ekstra indsats for at få livet i havet på ret køl igen, og gentænke vores måde at bruge havet på.

Et udspil til Havsamarbejdets Fælles Strategi er blevet forelagt og tiltrådt i de

syv byråd i 2024. Samtidig har der været en høringsfase med fire offentlige temamøder i efteråret 2024. På baggrund af input fra borgere, politikere og organisationer, forelægges denne justerede udgave af strategien til vedtagelse i de syv byråd, hvorefter resultatet af denne politiske proces giver retningen for de kommende års indsatser for et bedre havmiljø.

Strategien angiver en række overordnede indsatsområder. Disse indsatser vil blive beskrevet nærmere i en konkret handlingsplan for Havsamarbejdet, som udarbejdes efter vedtagelse af strategien.

Tidsplan for udarbejdelse og vedtagelse af:

Havsamarbejdets Fælles Strategi:

August 2023 - Juni 2025

Havsamarbejdets Handleplan:

Oktober 2025 - februar 2026

Handleplanens varighed: 2026-2030

Den Fælles Strategi og Handleplanen tages op til revision hvert 4. år, svarende til 1 gang pr. kommunalbestyrelsesperiode.



Billede: Strandkrabben er en naturlig del af havbundens dyr, men når dens fjender som torsken er væk, skaber store mængder krabber en ubalance i fødekæden.
Foto: Mikkel Noe-Nygaard Rasmussen

Mål	Beskrivelse
At interessevaretage, så det kystnære havmiljø beskyttes bedre. At arbejde for, at der opnås god økologisk tilstand i de målsatte vandområder.	Dette kan gøres ved både ændring af nationale regler samt konkrete, lokale projekter. God økologisk tilstand betyder, at både ålegræs, livet i havbunden, indhold af kemiske stoffer og mængden af alger er god tilstand.
At øge kendskabet til livet i havet gennem formidling).	Formidling til både borgere, politikere, erhvervsliv og organisationer.
At understøtte det kystnære fiskeris bæredygtige udviklingsmuligheder, og arbejde for tiltag, der bidrager til at genoprette de kystnære fiskebestande.	Genopretning af fiskebestande omfatter kortlægning af presfaktorer, og efterfølgende tiltag til at reducere disse. Bæredygtigt kystfiskeri omfatter både regenerativ dyrkning og fiskeri efter nye arter samt fiskeri med lavere aftryk på havet.
At forbedre de rekreative muligheder i de kystnære områder.	Kan omfatte bedre adgang til havet, sikre sejladsmuligheder, dykkermuligheder, m.v.
At fremme bæredygtige aktiviteter og naturturisme.	Oprettelse af haver ud for de enkelte kommuner, understøtte og fremme naturparker, m.v.
At bidrage til et øget areal af hhv. beskyttede- og strengt beskyttede havområder.	Foreslå udpegning af havområder, som kan bidrage til det statslige mål om i alt 10 % strengt beskyttede arealer frem mod 2030.

De syv kommuners arbejde med havet kan opdeles i tre hovedfokusområder:

1. Interessevaretagelse

2. Projekter til forbedring af havets tilstand

3. Formidling og bæredygtig udvikling af erhvervs- og rekreative aktiviteter

Arbejdet kører i to tidsmæssige spor:

Spor A. Løbende igangsætning af konkrete projekter, initiativer og interessevaretagelse inden for Havsamarbejds Kommissorium.

Spor B. Udarbejdelse af langsigtet strategi og handleplan (genopretningsplan) med et projektkatalog, som på længere sigt fører til et hav i god tilstand. Planen baseres på eksisterende viden, og indsamlet ny, hvor det måtte være nødvendigt for at kunne vælge de rette virkemidler til at opnå en god miljøtilstand i havet.



Foto: Ole Siitonen Skovgaard

LOVGIVNING OG RELATION TIL ANDRE PLANER

Genopretning og udførelse af konkrete projekter i havet, er ikke en bunden kommunal opgave. Men som følge af, at tilstanden i de kystnære havområder er meget dårlig, er der behov for at både kommuner, stat, frivillige, lokalsamfundet og virksomhederne bidrager, så vi forener alle kræfter for at opnå et bedre vandmiljø.

Forvaltning af havet er lovgivningsmæssigt placeret hos de statslige myndigheder:

- Erhvervsministeriet varetager arealplanlægningen i Danmarks Havplan, og Danmarks Havstrategi sætter mål for god tilstand i havområderne.
- Miljøstyrelsen overvåger tilstanden i de kystnære havområder via Vandområdeplanerne, og Danmark har i EU-regi forpligtet sig til at opnå ”god tilstand” i alle vandområder inden 2027.
- Habitatdirektivet og Natura 2000-områderne beskytter udvalgte arter og vigtige levesteder.

Kommunerne giver tilladelse til anlægning til kystbeskyttelse samt til udledning af renset spildevand.

EU har et fælles mål om at reducere udledningen af klimagasser. Dette arbejde er en del af de kommunale klimaplaner, hvor også kommunernes klimatilpasning i forhold til kystsikring er beskrevet, men ellers reguleret i Planloven. Multifunktionelle stenrev, med ålegræsenge kan give nye muligheder for synergi mellem kystsikring, rekreativ værdi, turisme, fisk og biodiversitet.

FN verdensmål nr. 14 er ”Livet i Havet”, understøttes både af statslige og kommunale indsatser.

Havsamarbejdet spiller en vigtig rolle for at koordinere, og udgøre et fælles talerør bl.a. ift. Staten, for forhold i og

på havet. Desuden kan Havsamarbejdet understøtte projekter og indsatser både blandt kommercielle og frivillige aktører på området. Derigennem kan Havsamarbejdet bidrage til at forbedre havmiljøet i samarbejde med områdets lokale aktører.

Reduktion af udledning af næringsstoffer til havet fra land er en afgørende forudsætning for genopretning af livet i de kystnære områder, og at tiltag i havet som nye stenrev og ålegræsudplantning giver den fulde effekt på biodiversiteten. De landbaserede indsatser er placeret i ”Ministeriet for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø”, og håndteres af de ”Lokale Treparter”, som kommunerne sekretariatsbetjener.

Nogle områder har allerede i en intensiv rekreativ benyttelse, og i udviklingen af disse må balancen mellem benyttelse og beskyttelse af havnaturen vægtes.

Havsamarbejdet

I 2022 vedtog de syv kommuner et fælles kommissorium for Havsamarbejdet – herunder at man i fællesskab finansierer en Havmiljøkoordinator i foreløbigt tre år (2023-2025).

Der indsamles nu erfaringer fra igangværende projekter og ønsker til nye projekter. Alene indsamling og vurdering af viden om vores lokale havmiljø er komplekst og dækker over flere fagområder. Det fremgår derfor også af kommissoriet, at muligheder for at søge eksterne fondsmidler til denne opgave skal afklares, gerne i samarbejde med statslige styrelser og forskningsinstitutioner.

Det er ikke muligt for havmiljøkoordinatoren at drive alle de aktiviteter og indsatser, der beskrives i samarbejdets overordnede kommissorium, og der er derfor behov for en politisk prioritering. Der har derfor været igangsat et arbejde omkring en fælles strategi, som

har resulteret i nærværende dokument. Havsamarbejdets Strategi behandles og vedtages politisk i de syv fagudvalg og kommunalbestyrelser.

Resultatet af den politiske beslutning om tiltag inden for indsatsområderne vil være retningsgivende for prioriteringen af samarbejdets fremtidige indsatser for et bedre havmiljø.

ØKONOMI

De syv Kommuner finansierer pt. tilsammen 0,68 mio. kr. pr. år til koordinatorfunktionen samt 0,15 mio. kr. pr. år til en aktivitetspulje, som muliggør deltagelse i møder, udgifter til frivilliges deltagelse i projekter og formidlingsaktiviteter. Finansiering af konkrete projekter og initiativer ligger udover det afsatte beløb. Ledelse af konkrete projekter ligger hos de enkelte kommuner. Havmiljøkoordinatorens rolle er primært interessevaretagelse, koordinering og fundraising.



VISIONSBESKRIVELSE

Vi ønsker at genskabe det tabte liv i havet, og få et mere robust havmiljø, som er i stand til at modstå det samlede menneskelige pres.

Vi ønsker at skabe et tværgående samarbejde omkring forbedrende tiltag i havet, og hvor viden og erfaringer deles mellem parterne.

Vi ønsker at fremme aktiviteter og projekter, som bidrager til at forbedre havets tilstand, de rekreative muligheder og den bæredygtige turisme.

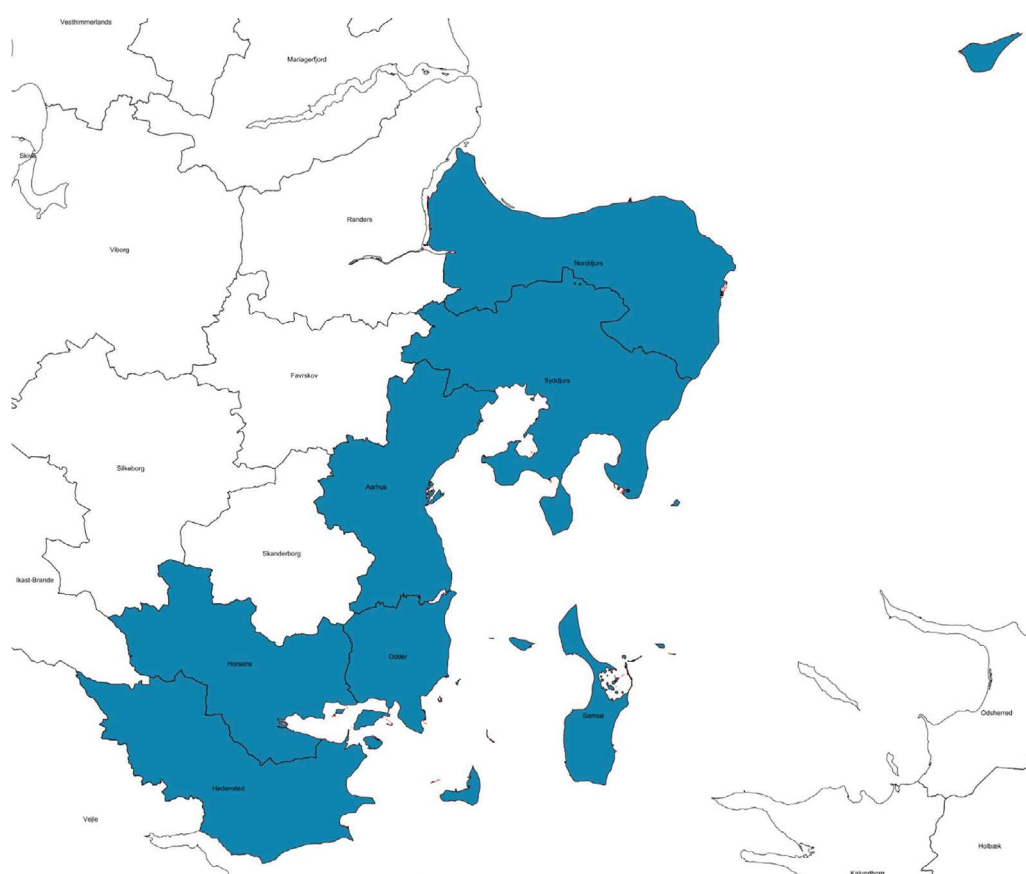
Vi ønsker en havplanlægning, som både tager hensyn til de rekreative- og naturmæssige værdier, samt erhvervsmæssige interesser, der understøtter målet om god tilstand i havet.

Vi ønsker at vores borgere, virksomheder, landbrug og interesseorganisationer kender til de muligheder, der er for at bidrage til et bedre havmiljø.

HAVSAMARBEJDET GEOGRAFISKE UDBREDELSE

Samarbejdets interesseområde er vist i figur 1, og afgrænses mod nord ved udmundingen af Randers Fjord, og mod syd af udmundingen af Vejle Fjord ved Hedensted. Havområdet omfatter også havet omkring øerne Anholt, Tunø, Samsø, Alrø, Hjørnø og Endelave.

Syd for Havsamarbejdets område arbejder projekt Sund Vejle Fjord, som varetager genopretningstiltag i selve Vejle Fjord.



Figur 1: Kommuner i Havsamarbejdet er markeret med blå.

STRATEGISKE INDSATSOMRÅDER I SAMARBEJDET

- 1. Interessevaretagelse og rammer for brug af havet**
- 2. Indsamling og deling af viden om tilstand og udvikling**
- 3. Kortlægning af de kreative muligheder og begrænsninger**
- 4. Formidling om havets tilstand, projekterne og samarbejdet**
- 5. Samarbejde med NGO'ere omkring forbedring af havmiljøet**
- 6. Ekstern finansiering af projekter (fundraising)**
- 7. Fysisk genopretning af tabte levesteder**



Foto: Jan Kaiser

INDSATSOMRÅDE 1:

INTERESSEVARETAGELSE OG RAMMER FOR BRUG AF HAVET

Det samlede pres på havnaturen er langt større, end havet kan klare.

Havsamarbejdet vil medvirke til at nytænke vores brug af havet, så vi fremover opbygger naturressourcerne frem for kun at høste dem.

Syv kommuners fælles holdninger og ambitioner for havet bruges til at stå stærkere i varetagelsen af kommunernes interesser i statslige planer.

I EU's Biodiversitetsstrategi 2030 indgår målsætninger om beskyttelse af 30 % af EU's landareal og 30 % af EU's havareal, heraf med mindst 10 % strengt beskyttede områder.

Miljøstyrelsen har i 2023 meldt ud, at denne målsætning skal nås dels via:

- Eksisterende beskyttede og strengt beskyttede naturområder, der allerede er udpeget som enten Natura 2000-områder, Naturfredninger eller Havstrategiområde

Suppleret med nye strengt beskyttede havområder, som bliver udpeget senest i 2030. Gennem Havsamarbejdet er det muligt at foreslå, hvilke områder kommunerne ønsker der bliver udpeget.

En del af de eksisterende beskyttede områder er på trods af mange års indsats ikke i god tilstand. Der kan være behov for at vurdere, om beskyttelsen af disse områder er tilstrækkelig.

Herunder er beskrevet de mest oplagte typer af initiativer for Havsamarbejdet:

Beskyttede områder

Fremlægge forslag til nye beskyttede havområder indenfor Havsamarbejdets interesseområde til politisk behandling i Folketinget.

I dialog med erhvervet arbejdes der med omlægning af fiskeri med bundsløbende redskaber, for at øge biodiversiteten, og beskytte havmiljøet. Der foreslås udlægning af beskyttede havområder uden fysisk forstyrrelse af bunden, samt et eller flere strengt beskyttede områder (fiskereservater), som udover beskyttelse af havbunden i vid udtrækning også friholdes for andre menneskelige påvirkninger.

Genopretningstiltag

Udarbejde og indsende fælles hørings-svar i forbindelse med høringer til bekendtgørelser, med fokus på at fremme genopretningen af havmiljøet, og øge de rekreative muligheder i kystområder, herunder naturmæssig og/eller regenerativ turisme.

Havsamarbejdet opfordrer alle aktører, herunder også kommuner og havne, til at man i fremtidige større anlægsprojekter indtænker hensyn til havnaturen - allerede i de indledende faser. Der kan opsættes politiske eller frivillige mål, som sikrer at de enkelte projekter på hver deres måde bidrager til genopretningen af havmiljøet.

Reducere påvirkningerne

Udarbejde og indsende fælles hørings-svar for at fremme ændringer i rammer og bekendtgørelser, med det formål at reducere det samlede pres på havnaturen, fra en række forskellige påvirkningsfaktorer. Havsamarbejdet fokuserer på de direkte påvirkninger i havet. Reduktion af næringsstof-tilførslerne er også en meget vigtig indsats. Dette arbejde foregår i regi af de "lokale grønne treparter".

I dialog med erhverv og staten, arbejdes for at fremme tiltag, der kan reducere påvirkninger fra en række væsentlige aktiviteter, som anlægsprojekter, fiskeri, havbrug, klapning, råstofindvinding og andre aktiviteter, der kan påvirke havmiljøet.

Der arbejdes strategisk for at fremme bæredygtige og skånsomme fiskeriformer, og samtidig reducere mængden af bundtrawl.

Miljøfremmede stoffer vurderes at være en væsentlig presfaktor i visse vandområder, og ingen østjyske kystområder har god kemisk tilstand. Havsamarbejdet arbejder for at de statslige rammer og kommunale aktiviteter på havet understøtter, at der kan opnås god kemisk tilstand.

Fokus på rovdyr og deres rolle i havets balance:

Forholdet mellem rovfisk og byttedyr har ændret sig fra den tidligere balance, hvor det var de store fisk som torsk, der kontrollerede mængden af ex. krabber og søstjerner.

Genopretning af en sund balance i fødekæden er vigtig for kystområdernes samlede tilstand, og Havsamarbejdet vil derfor opbygge viden på området til senere handlemuligheder.

INDSATSOMRÅDE 2: INDSAMLING OG DELING AF VIDEN OM TILSTAND OG UDVIKLING

Havet kender ikke til kommunegrænser, så aktiviteter, der udføres i ét lokalområde, kan påvirke andre tilstødende områder.

De kystnære områder anvendes til en lang række af aktiviteter, som påvirker havmiljøet på forskellig måde. Sejlads medfører f.eks. kortvarige støjforstyrrelser, som kan påvirke fisk og pattedyr, mens fiskeri med bundskrabende redskaber medfører en længerevarende lokal påvirkning af havbunden, som kan forringe levestederne for dyr og planter.

Havsamarbejdet vil forsøge at opsamle viden omkring lokale forhold, og bringe dette i spil, når der skal tages beslutninger omkring den fremtidige udnyttelse og iværksættelse af tiltag.

Konkret vil Havsamarbejdet lægge op til:

- Samarbejde med Miljøstyrelsen om den eksisterende overvågning af havmiljøet
- Oprettelse af ekspertgruppe bestående af forskere og praktikere inden for marin naturgenopretning, som kan rådgive om de bedste virkemidler til genopretning inden for samarbejdes geografi.
- Der indgås samarbejde med Nationalt Center for Marin Naturgenopretning
- Der søges eksterne midler til at kortlægge, hvilke faktorer der betyder mest for at kunne genoprette det tabte liv i vores havregion.
- Der etableres et ERFA-samarbejde med andre tværkommunale projektgrupper som har havnatur som arbejdsområde f.eks. Naturpark Lillebælt, Pilotprojekt Naturpark Svanegrund, Sund Vejle Fjord, Odense Fjord Samarbejdet og Limfjordsrådet.
- Erfaringsopsamling og effektvurdering af gennemførte projekter.

INDSATSOMRÅDE 3: KORTLÆGNING AF DE REKREATIVE MULIGHEDER OG BEGRÆNSNINGER

Kysten er en bærende del af kommunernes historie og kulturelle selvforståelse. Vi bor, lever og arbejder ved kysterne.

Turismen har stor betydning for Danmark. Den skaber vækst, arbejdspladser, servicetilbud og oplevelser, der er med til at gøre det attraktivt både at bo i og besøge såvel de danske kyst- og naturområder som de danske byer.

Landskabet, vores byer langs kysterne, og havnemiljøerne, der knytter sig dertil, samt naturgrundlaget under vand er noget, vi værner om og ønsker at beskytte. Derfor skal turismens potentiale som motor for lokal udvikling udnyttes, dog uden af det sker på bekostning af landskabelige eller naturmæssige værdier. Aktiviteter på og under vand spiller også

en stor rolle, herunder sejlsads, dykning, lystfiskeri, fritidsfiskeri og havhaver.

Klimaforandringerne kommer til at ændre den måde vi indretter og anvender vores kystzone, og her er det vigtigt, at vi både indtænker de miljømæssige påvirkninger og det rekreative potentiale. Vi skal skabe nye rekreative områder, så vi forbedrer mulighederne for at udfolde sig i naturen samtidig med at vi beskytter vores mest sårbare naturområder mod overudnyttelse og slid.

Danmark er allerede kendt som en destination med mange muligheder for naturbaserede aktiviteter, og efterspørgslen er fortsat stigende. Der skal derfor arbejdes for at styrke en naturvenlig turisme, hvor naturhensyn og benyttelse går hånd i hånd.

- I samarbejde med de lokale turistorganisationer kortlægges ønsker og potentialer for naturturisme - herunder ønsket om og muligheden for at etablere for en Marin Natur- eller Naturnationalpark, som kan supplere Pilotprojekt Naturpark Svanegrund.

INDSAT SOMRÅDE 4: FORMIDLING AF HAVETS TIL- STAND, SAMARBEJDET OG PRO- JEKTERNE

For at forankre og udbrede kendskabet til det kommunale samarbejde bredt i lokalbefolkningen, er det afgørende at budskaber, aktiviteter og havets tilstand formidles bredt ud, så både borgere, virksomheder og offentlige forvaltninger kender disse.

Viden om og interesse for havet er også vigtigt for at vi tager hensyn til havmiljøet i nuværende og fremtidige aktiviteter.

- Hjemmesiden www.havsamarbejdet.dk, fortæller generelt om samarbejdet, vil blive vedligeholdt og udbygget med bl.a. et kort, som viser hvor konkrete projekter er gennemført eller planlagt. Hjemmesiden vil samtidig bruges til at udstille viden som

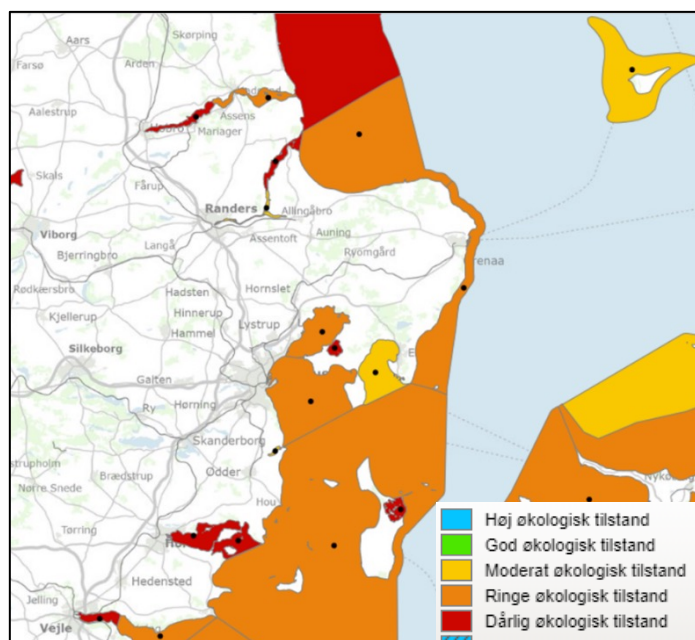
f.eks. gennemførte undersøgelser, statusrapporter mv.

- Samarbejdet kan danne rammen for tilbagevendende årlige formidlingsarrangementer
- Der samarbejdes med NGO'erne om formidling af aktiviteter.
- Der samarbejdes omkring havformidling via private og offentlige institutioner, herunder ex. Biblioteker og Blå Flag centre.

De enkelte kommuner kan tage initiativ til at fremme undervisningsforløb i skoler og på ungdomsuddannelser.

Indsatsen kan med fordel koordineres med havformidlingsaktører som Kend Dit Hav fra Aarhus Universitet, hvor der kan samles undervisningsmateriale til fælles brug. Havsamarbejdet udarbejder informationsmateriale om Havsamarbejdets indsatser, og den lokale tilgang til at arbejde med havet og indsatser for et bedre havmiljø.

- Nyheder kommunikeres bredt ud via pressemeddelelser, hjemmesiden havsamarbejdet.dk, nyhedsbreve, m.v.



Figur: Formidling af Havets økologiske tilstand.

Figuren er et eksempel på, hvordan man kan vise havområdernes tilstand - noget som ellers ikke er synligt over vandet.

Ingen af kystområderne har opnået det nationale mål "god økologisk tilstand".

INDSATSOMRÅDE 5: SAMARBEJDE MED NGO'ERE, OM FORBEDRING AF HAVMILJØET

De frivillige lokale benyttere og beskyttere af vores kystnære havområder, har stor interesse i at bevare og forbedre tilstanden i havet. Deres store lokalkendskab er værdifuldt i de enkelte projekter. Mange foreningsfolk har gennem årene ydet en stor og frivillig indsats, som til dels er støttet af kommunale midler, men også af private fonde mv.

Foruden de frivillige, så kan forskellige erhverv med tilknytning til havet eller som påvirker dette, også have en interesse i at forbedre tilstanden af vandområderne, og nogle af dem arbejder derfor for at minimere den påvirkning, som deres drift medfører.

Forbedring af tilstanden i vores kystvande er en meget stor opgave, som kræver, at der samarbejdes på tværs for at lykkes. Havsamarbejdet vil derfor forene de lokale kræfter i vores område ved at:

- Oprette et rådgivende råd (Blåt Råd), som sammensættes bredt med deltagelse af både benyttere, beskyttere og erhverv.
- Nedsætte ad hoc NGO arbejdsgrupper med specifikke interesser f.eks. i forhold til det rekreative element.



Billede: Offentligt temamøde i oktober 2024 om Havsamarbejdets Fælles Strategi
Foto: Kattegatcentret

INDSATSOMRÅDE 6: EKSTERN FINANSIERING AF PROJEKTER (FUNDRAISING)

Genopretning af havmiljøet er en stor opgave, både økonomisk og tidsmæssigt. Vi forudser, at midler fra private fonde og virksomheder bliver en vigtig del af finansieringen, for at kunne sætte fart i udviklingen af en bedre havnatur.

"Vi kan alle bidrage til et bedre havmiljø". Med dette mindset, vil Havsamarbejdet gerne vise, hvordan man som borger og virksomhed kan gøre en indsats for havmiljøet.

Havsamarbejdet søger at opnå følgende:

- Finansiering til konkrete projekter og initiativer gennem nye fora og netværk.
- Midler fra private aktører kan danne basis for yderligere fondsmidler til projekter. Dette vil være vigtigt for at kunne lede og gennemføre de mange lokale projekter, som forventes at komme.



Billede: Projekt Ålegræs i Norddjurs er eksempel på privatfinansieret projekt, som er opstartet af Havsamarbejdet og drives lokalt.

Foto: Søren Forsberg.

INDSAT SOMRÅDE 7: GENOPRETNING AF TABTE LEVE- STEDER

Fundamentet for at få livet tilbage i havet er, at dyr og planter levesteder genskabes.

Sideløbende med indsatserne for at reducere tilførslen af næringsstoffer fra land, som foregår i andet regi, ønsker Havsamarbejdet at koordinere og rejse finansiering til at gennemføre nedenstående projektyper i havet.

Muslingebanker:

Muslingerne fjerner en stor mængde alger og dermed næringssalte fra vandet, med klarere vand til følge. Muslingebanker fungerer samtidig som skjulested for fiskeyngel og dermed kan biodiversiteten potentielt øges i området.

- Der arbejdes for at genskabe muslingebanker i udvalgte områder.

Stenrev:

Kaldes også "havets oaser". Her findes en meget høj biodiversitet og biomasse pr. m².

- Der arbejdes for at rejse finansiering til udlægning af stenrev og spredte sten.
- Lokale stenbanker søges oprettet med lokalt indsamlede sten om muligt.

Ålegræs:

Meget vigtigt levested for fisk og smådyr, "fiskenes børnehaver". Ålegræs kan tilbageholde store mængder CO₂ i rodnettet, og er med til at stabilisere havbunden, så mudder ikke hvirvles op. Ålegræssets udbredelse er gået meget tilbage de seneste 30-40 år.

Samarbejde med frivillige omkring udplantning af ålegræs

- Undersøge virkemidler der kan gøre havbunden mere egnet til udplantning
- Medvirke i forsøg, som har til formål at automatisere udplantningen af ålegræs

Øget biodiversitet og rekreativt brug ved havnene

De bynære kystarealer, herunder havne med deres lodrette moler og kajer, anvendes i stigende grad som attraktive og rekreative områder for befolkningen i byen. Samtidig udgør de lodrette kajkanter en markant grænse mellem land og vand med meget begrænsede levesteder for de småfisk og krebsdyr, som naturligt lever tæt på land. Der er derfor behov for, at vi tænker både det rekreative og biodiversiteten ind, når vi designer de kystnære områder.

Havsamarbejdet samarbejder med havnene i de syv kommuner og vejleder om initiativer, der kan øge biodiversiteten og de rekreative oplevelser i og ved havnene.



Billede: Nyt liv begynder på sten udlagt af foreningen Hou Stenrev.
Foto: Klaus Fiddler

